

Chełm, dnia 18 listopada 2021 r.

**Szanowny Pan
Longin Bożeński**

Przewodniczący Rady Miasta Chełm

W związku z pismem BRM.0004.29.2021 dotyczącym wyrażenia opinii o zgodności z prawem projektu uchwały w sprawie nadania nazwy dla ronda w granicach administracyjnych Miasta Chełm i weryfikacji list poparcia złożonych przez Komitet inicjatywy uchwałodawczej reprezentowany przez Pana Grzegorza Gorczycę, uprzejmie informuję, że po sprawdzeniu danych osób z przekazanego zbioru 589 kart – list poparcia (imię, nazwisko, adres stałego zameldowania w Chełmie, numer Pesel, podpis) i porównaniu ich z danymi w rejestrze mieszkańców miasta Chełm oraz rejestrze wyborców miasta Chełm ustalono:

- 456 pozycji bez uwag – dane prawidłowe – wskazane osoby są zameldowane na pobyt stały w Chełmie i ujęte w rejestrze wyborców, tj. zostały pozytywnie zweryfikowane i odpowiadają statutowym wymaganiom,
- 133 pozycje – stwierdzono niezgodności: osoby nie figurują w rejestrze mieszkańców i w stałym rejestrze wyborców, nieczytelne dane, niekompletne wpisy, brak zameldowania na pobyt stały w Chełmie, wykreślenie z rejestru wyborców m. Chełm, tj. zostały negatywnie zweryfikowane:
 - 26 nie figuruje
 - 17 błędny adres zameldowania
 - 21 błędny numer Pesel
 - 14 nieczytelne imię, nazwisko lub Pesel
 - 8 wymeldowani z Chełma
 - 5 błędne nazwisko
 - 1 osoba dopisana do stałego rejestru wyborców, ale brak meldunku stałego w Chełmie
 - 17 niekompletny adres zameldowania - brak numeru budynku lub lokalu

- 1 osoba zameldowana na pobyt czasowy
- 18 brak numeru Pesel
- 1 osoba wykreślona ze stałego rejestru wyborców, dopisana w innej miejscowości
- 2 błędny numer lokalu lub budynku
- 1 brak adresu
- 1 dane wpisane komputerowo, karta podpisana.

W załączeniu przekazuję opinię prawną o zgodności przedłożonego projektu uchwały z prawem.

Z poważaniem

PREZYDENT MIASTA CHEŁM

Janusz Białaszek

W załączeniu:

- 1) opinia prawna
- 2) zwrot list

OPINIA PRAWNA

I. Przedmiot opinii

Przedmiotem niniejszej opinii jest wyrażenie oceny co do zgodności projektu uchwały Rady Miasta Chełm w sprawie nadania nazwy dla ronda w granicach administracyjnych Miasta Chełm (im. Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy) z obowiązującymi przepisami prawa. Na podstawie przedłożonego mi projektu uchwały wraz z uzasadnieniem i załącznikiem graficznym, pisma Kustosza Sanktuarium Matki Bożej Chełmskiej ks. Andrzeja Sternika z dnia 24 września 2021 roku oraz dokumentacji uzyskanej z Miejskiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej opiniuję następująco.

II. Podstawa prawna

1. ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U z 2021 r., poz. 1372 z późn.zm)
2. ustawa z dnia 17 maja 1989 roku Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U z 2021, poz. 1990)
3. rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 21 lipca 2021 roku w sprawie ewidencji miejscowości, ulic i adresów (Dz.U z 2021, poz. 1368)
4. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U z 2016, poz. 124 z późn.zm.)
5. uchwała Nr IX/90/03 Rady Miejskiej w Chełmie z dnia 30 czerwca 2003 r. w sprawie nadania Statutu Miasta Chełm (Dz. Urz. Woj. Lubel. 2003. Nr 132. poz. 3012 z późn. zm.)
6. uchwała Nr 7 Miejskiej Rady Narodowej w Chełmie z dnia 14 kwietnia 1964 roku w sprawie nadania nazwy Osiedlu II Chełmskiej Spółdzielni Mieszkaniowej oraz zmian nazw niektórych ulic i placów w granicach administracyjnych miasta Chełma
7. Plan miasta Chełm z 1928 roku
8. Plan miasta Chełm z 1958 roku

III. Analiza prawna

Zgodnie z art. 41 a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym „Grupa mieszkańców gminy, posiadających czynne prawa wyborcze do organu stanowiącego, może wystąpić z obywatelską inicjatywą uchwałodawczą”. Z kolei ust. 2 pkt. 3 wskazanego przepisu precyzuje, że grupa mieszkańców w gminie powyżej 20 000 mieszkańców musi liczyć co najmniej 300 osób. Jednocześnie w Statucie Miasta Chełm w § 34 pkt 6 została zastrzeżona inicjatywa uchwałodawcza dla co najmniej 300 mieszkańców wpisanych do stałego rejestru wyborców miasta Chełm.

W dniu 16 września 2021 roku przez grupę mieszkańców został przedłożony projekt uchwały w sprawie nadania rondy położonemu w mieście Chełm, usytuowanemu u zbiegu ulic: Juliusza Słowackiego, Żwirki i Wigury, Bydgoskiej, Stefana Batorego i George’a Stephensona nazwy Rondo im. Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Pismem z dnia 24 września 2021 roku Kustosz Sanktuarium Matki Bożej w Chełmie ks. Andrzej Sternik zwrócił się do Przewodniczącego Rady Miasta Chełm, Pana Longina Bożeńskiego, wyrażając swój sprzeciw wobec projektu nadania nazwy Rondo im. Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, wskazując, że wprowadzenie innej nazwy zakłóciłoby harmonię z obowiązującymi nazwami ulic i mogłoby stać się niepotrzebnie powodem napięć społecznych. Do pisma została załączona opinia Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w której zaakcentowano, że nazwa Plac Tysiąclecia Państwa Polskiego jest nazwą historyczną i zgodną z zasadami Ochrony zabytkowej Dzielnicy „Dyrekcja”.

Stosownie do § 35 ust. 2 Statutu Miasta Chełm do projektu uchwały dołącza się uzasadnienie, które powinno zawierać: wyjaśnienie potrzeby i celu wydania uchwały, wskazanie różnic pomiędzy dotychczasowym, a projektowanym stanem prawnym, przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne, wskazanie źródła finansowania, jeżeli projekt uchwały pociąga za sobą obciążenie budżetu Miasta. Weryfikacja złożonych podpisów wykazała, że spośród 589 złożonych pod projektem uchwały podpisów 456 zostało złożonych przez osoby wpisane do stałego rejestru wyborców miasta Chełm i zawierały kompletne dane. Tym samym spełniony został wymóg określony w § 34 pkt 6 Statutu.

Jednocześnie każdy projekt uchwały w sprawie nadania nazwy ulicy lub ronda jest opiniowany przez Zespół opiniujący nazewnictwo ulic, placów i innych miejsc publicznych.

W dniu 29 października 2021 roku przedłożony projekt uzyskał pozytywną opinię w zakresie proponowanej nazwy.

Przedłożony projekt uchwały zawiera błędnie podany Dziennik Ustaw - projektodawcy wskazali dla ustawy o samorządzie gminnym Dz.U z 2020, poz. 713, tymczasem z dniem 27 lipca 2021 roku został ogłoszony nowy tekst jednolity powyższej ustawy – Dz.U z 2021 r. , poz. 1372. Jednocześnie z dniem 1 listopada 2021 roku zostały dokonane kolejne zmiany w ustawie o samorządzie gminnym, skutkiem czego prawidłowym jest wskazanie oznaczenia dotychczasowego tekstu jednolitego z późn. zm. Powyższe uchybienie nie rzutuje jednak na przedłożony projekt i jest możliwe jego sprostowanie w toku procedowania nad uchwałą.

Zgodnie z § 2 projektu uchwały „Usytuowanie ronda wymienionego w § 1 uwidocznione jest na załączniku graficznym, który stanowi załącznik do uchwały. Na załączniku graficznym w przedłożonym projekcie w miejscu usytuowania ronda znalazły się słowa „Tysiąclecia Państwa Polskiego”. Powyższe stanowi niewątpliwie o wadliwości przedłożonego projektu, gdyż załącznik graficzny stanowi integralną część uchwały i musi współgrać z częścią tekstową uchwały. Niezasadne jest więc wskazanie w treści uchwały nazwy ronda im. Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, a w załączniku graficznym Tysiąclecia Państwa Polskiego.

Wobec istnienia w miejskim wykazie ulic i placów Placu Tysiąclecia Państwa Polskiego zwróciłem się do Wydziału Nieruchomości Urzędu Miasta Chełm o przedłożenie uchwały w sprawie nadania nazwy Placu Tysiąclecia Państwa Polskiego. W wyniku powyższego otrzymałem uchwałę Nr 7 Miejskiej Rady Narodowej w Chełmie z dnia 14 kwietnia 1964 roku w sprawie nadania nazwy Osiedlu II Chełmskiej Spółdzielni Mieszkaniowej oraz zmian nazw niektórych ulic i placów w granicach administracyjnych miasta Chełma oraz wyciągi z planu Miasta Chełm na rok 1928 i 1958. Zgodnie z § 2 przedmiotowej uchwały postanowiono „Uporządkować nazwy starych ulic i placów przez dokonanie następujących zmian:

1/ ulicę Tysiąclecia nazwać ulicą Boczną.

2/Plac Żwirki nazwać Placem „ Tysiąclecia Państwa Polskiego”

3/Plac Wigury nazwać „Placem Żwirki i Wigury”

Powyższe wyraźnie wskazuje, że Plac Tysiąclecia Państwa Polskiego został usytuowany w miejscu Placu Żwirki. W zasobach Urzędu Miasta Chełm nie zachował się tekst uchwały w sprawie nadania nazwy Placu Żwirki, gdyż wszystkie uchwały, w jakich posiadaniu jest Urząd Miasta Chełm pochodzą najwcześniej z lat sześćdziesiątych XX wieku.

Jednocześnie z uchwałą otrzymałem dwa plany Miasta Chełm z 1928 roku i 1958 roku, z których treści wynika usytuowanie przedmiotowego Placu. Nie może budzić wątpliwości, że sam Plac Tysiąclecia Państwa Polskiego został usytuowany między innymi w miejscu istniejącego skrzyżowania zabudowanego rondem oraz budynku Chełmskiego Domu Kultury. Zasięg terytorialny Placu Tysiąclecia Państwa Polskiego jest znacznie większy, aniżeli proponowane umiejscowienie ronda im. Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. W tym miejscu należy wskazać, że stosownie do art. 47a ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne na gminę został nałożony obowiązek prowadzenia ewidencji miejscowości, ulic i adresów, która tworzona jest na podstawie m.in. uchwał rady gminy w sprawie przebiegu oraz nadania nazw ulic i placów. W ewidencji tej uwzględnia się również dane określające ścisłe położenie zarówno ulic, jak i placów. Przepisy rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii, wyraźnie w § 1 pkt. 1 precyzują, że rozporządzenie określa szczegółowy zakres informacji gromadzonych w bazach danych ewidencji miejscowości, ulic i adresów. Uzyskane przeze mnie dane z ewidencji gruntów potwierdzają, że na działce nr 308 w obrębie 15 Miasta Chełm, na której usytuowane jest rondo, którego dotyczy inicjatywa uchwałodawcza w zakresie położenia widnieje wpis „Plac Tysiąclecia Państwa Polskiego”. Tym samym dane te są zbieżne z planami Miasta zarówno z 1928 roku, jak i z 1958 roku.

Przepisy prawa od niedawna definiują pojęcie „plac”. Zgodnie z § 2 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 21 lipca 2021 roku w sprawie ewidencji miejscowości, ulic i adresów przez plac rozumie się place i inne obszary na terenie miejscowości, w szczególności skwery, ronda, parki, rynki, osiedla, ogrody, wyspy i wybrzeża, którym nadano nazwę. Plac jest więc pojęciem szerszym aniżeli rondo. Nie jest przy tym wyłączone, aby plac pełnił funkcje komunikacyjne, co jest szczególnie widoczne w dużych miastach. Przykładowo w Warszawie takie funkcje pełni Plac Konstytucji, Plac Trzech Krzyży, Plac Bankowy czy też Plac Bychawski w Lublinie.

Zarazem przepisy prawa nie przynoszą nam definicji legalnej ronda. W takiej sytuacji powszechnym jest odwołanie się w zakresie rozumienia pojęć do słownika języka polskiego. Zgodnie ze słownikiem języka polskiego przez rondo należy rozumieć kolisty plac, od którego rozchodzą się promieniście ulice lub drogi, jak również skrzyżowanie dwóch lub więcej ulic, uformowane w kształcie placu z wyspą pośrodku oraz okalającą ją jezdnią. Przepisy prawa dają jedynie pewną wskazówkę interpretacyjną w tym zakresie określenia pojęcia „rondo”, gdyż § 55 rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie wyróżnia skrzyżowanie „typu rondo” jako zawierające wyspę

środkową, wokół której odbywa się ruch okrężny pojazdów. Z kolei § 75 tego rozporządzenia wyróżnia warunki w zakresie wymiarów i usytuowania poszczególnych rodzajów rond.

W realiach niniejszej sprawy bezspornym pozostaje, że w miejscu usytuowania proponowanego ronda znajduje się Plac Tysiąclecia Państwa Polskiego. Powyższe rzutuje poza wskazanymi uchybieniami w zakresie załącznika graficznego jak i wskazania błędnego Dziennika Ustaw ustawy o samorządzie gminnym na niepoprawność przedłożonego projektu. Nie może bowiem dojść do sytuacji, gdy w tym samym miejscu usytuowane byłoby rondo, w którym już znajduje się plac o innej nazwie.

IV. Konkluzja

Przedłożony projekt został złożony przez wymaganą liczbę mieszkańców wpisanych do rejestru wyborców Miasta Chełm oraz zawiera prawidłowe uzasadnienie do tak przygotowanego projektu uchwały. Wadliwość w zakresie wskazania nieaktualnego Dziennika Ustaw może być usunięta na etapie procedowania. Okoliczność, że w miejscu, w którym projektodawcy proponują usytuowanie Ronda im. Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy znajduje się już Plac Tysiąclecia Państwa Polskiego rzutuje jednak na merytoryczną poprawność projektu. Projekt dotyczy bowiem nadania nazwy miejscu, które już posiada nadaną inną nazwę. W tym też zakresie były zbierane podpisy w ramach inicjatywy obywatelskiej. Powyższe jednak powoduje, że projekt w takim kształcie nie może uzyskać pozytywnej opinii w zakresie zgodności z prawem. Stoi on bowiem w sprzeczności do aktu prawa miejscowego, jakim jest uchwała Nr 7 Miejskiej Rady Narodowej w Chełmie z dnia 14 kwietnia 1964 roku w sprawie nadania nazwy Osiedlu II Chełmskiej Spółdzielni Mieszkaniowej oraz zmian nazw niektórych ulic i placów w granicach administracyjnych miasta Chełma. Również brak zbieżności załącznika graficznego i części tekstowej uchwały świadczy o jego nieprawidłowości.

Biorąc jednak pod uwagę cenny charakter przedmiotowej inicjatywy zasadnym staje się wskazanie możliwych rozwiązań zaistniałej sytuacji. Najprostszym byłoby nadanie przedmiotowej nazwy innemu rondu na terenie Miasta Chełm, które nie posiada żadnej nazwy. Tytułem przykładu nadanej nazwy nie posiada rondo u zbiegu ulicy Lwowskiej i Al. 3 Maja. Kolejnym możliwym kierunkiem jest przygotowanie projektu zmiany uchwały Nr 7 Miejskiej Rady Narodowej w Chełmie z dnia 14 kwietnia 1964 roku i ograniczenie terytorialne istniejącego Placu Tysiąclecia Państwa Polskiego do np. terenu znajdującego się przed Chełmskim Domem Kultury i podjęcie wówczas kolejnej uchwały w sprawie nadania nazwy rondu znajdującemu się u zbiegu ulic Juliusza Słowackiego, Żwirki i Wigury, Bydgoskiej, Stefana Batorego i George'a Stephensona, im. Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Jeszcze inną możliwością pozostaje uchylene uchwały w sprawie nadania dotychczasowej nazwy i podjęcie drugiej uchwały w sprawie nadania nazwy już tylko dla ronda.

Podpisy pod projektem uchwały zbierane były jednak pod konkretnym projektem uchwały określających dodatkowo szczegółową lokalizację ronda, któremu zaproponowano nadanie nazwy im. Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Wydaje mi się, że inicjatorzy tego projektu nie zdawali sobie sprawy, że powyższe miejsce posiada już funkcjonującą od prawie sześćdziesięciu lat nazwę. Aby podjąć działania mające na celu przygotowanie projektu zgodnie z obowiązującymi przepisami, koniecznym stałoby się przygotowanie i zebranie podpisów pod nowym projektem uchwały, stosownie do wskazanych wyżej możliwości. Mieszkańcy bowiem składając podpisy wyrazili poparcie dla konkretnego projektu. Biorąc jednak pod uwagę, że powyższe w przypadku inicjatyw obywatelskich jest czasochłonne wskazuję, że inicjatywę uchwałodawczą oprócz grupy mieszkańców posiadają zgodnie ze Statutem Miasta Chełm: Prezydent Miasta, co najmniej 3 radnych, Komisje Rady, Kluby Radnych oraz Przewodniczący Rady.

Wobec powyższego opiniuję negatywnie przedłożony projekt uchwały.

Radca Prawny
Piotr Kowalewski

U c h w a ł a Nr 7

Miejskiej Rady Narodowej w Chełmie

z dnia 14 kwietnia 1964 r.

w sprawie nadania nazwy Osiedlu II Chełmskiej Spółdzielni Mieszkaniowej oraz zmian nazw niektórych ulic i placów w granicach administracyjnych miasta Chełma.

Na podstawie art.3 ust.1 pkt 5 ustawy o radach narodowych z dnia 25 stycznia 1958r / jedn. tekst Dz.U. Nr 29,poz.172 z r. 1963 / oraz art.43 ust.1 lit. "p" ustawy z dnia 23 marca 1933 roku o częściowej zmianie samorządu terytorialnego /Dz.U.nr 35,poz.294/ Miejskiej Rady Narodowej w Chełmie

p o s t a n a w i a :

§ 1

Nadać nazwę Osiedlu Chełm II Chełmskiej Spółdzielni Mieszkaniowej "Osiedle im. 20-lecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej"

§ 2

Uporządkować nazwy starych ulic i placów przez dokonanie następujących zmian:

- 1/ ulicę Tysiąclecia nazwać ulicą Boczna,
- 2/ Plac Żwirki nazwać Placem "Tysiąclecia Państwa Polskiego"
- 3/ Plac Wigury nazwać Placem "Żwirki i Wigury"

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie.

§ 4

Wykonanie Uchwały zleca się Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Chełmie.

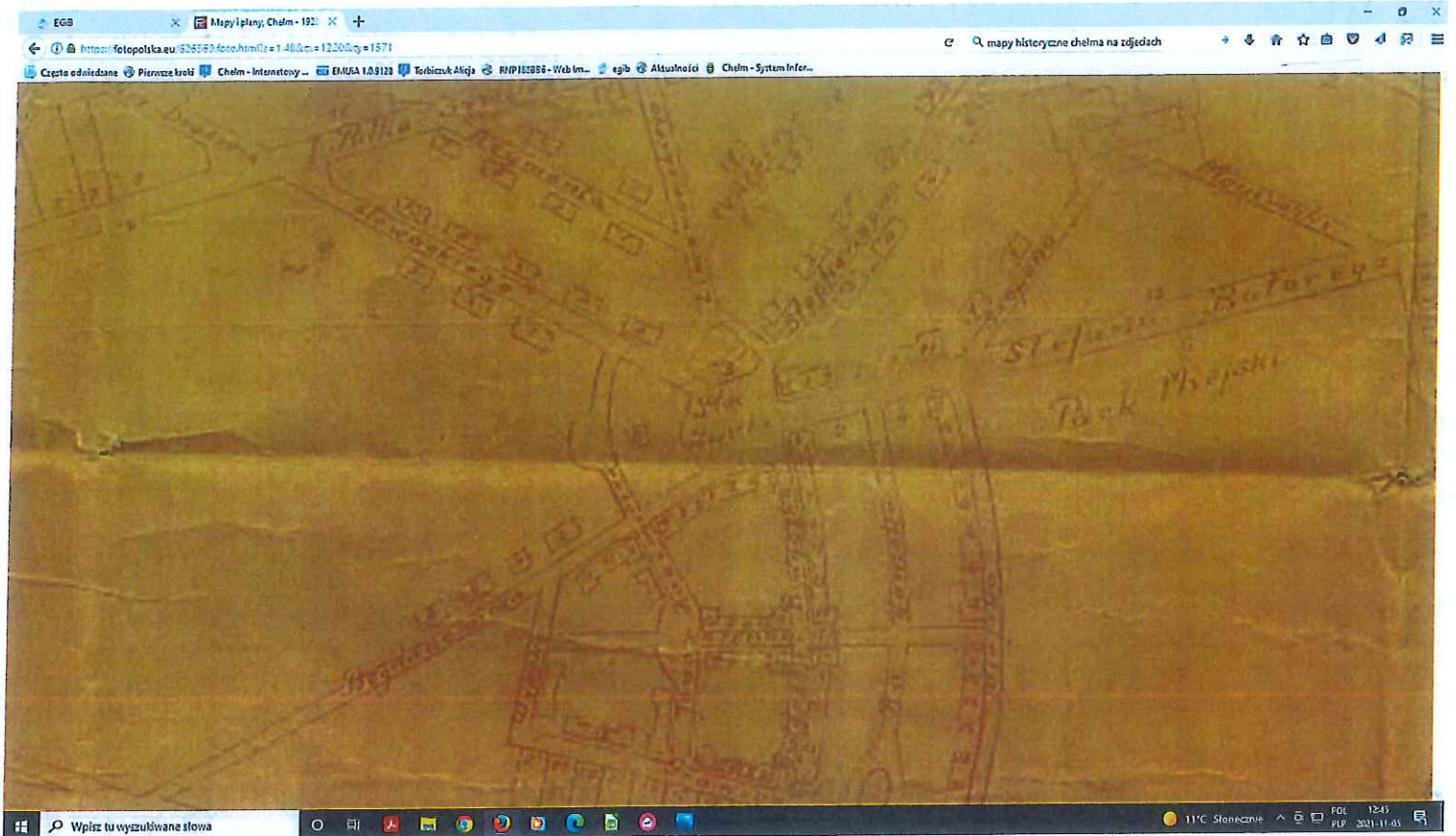
Przewodniczący Obrad

Czesław Łubkowski

Przewodniczący Prezydium M.R.N.

Bolesław Rycerz

1928

Plac Ś. Józefa

Plan miasto z 1958u.

